RESIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL
NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2084
MỖI SỐ: 0$02
NGÀY THỨ HAI 3 MARS 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI	Hors de Hanoi dans les localités où il y a un bureau de poste	Hors de Hanoi dans les localités où il n'y a pas de bureau de poste	Hors de l'Indochine	Etranger
Un an.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Six mois.	»	3$50	3$20	3$20	3$30	6$00
Trois mois.	1$50	1$75	1$60	1$60	1$65	3$00
Un mois.	0$50	0$60	0$55	0$55	0$60	1$00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN-Y-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
1re page : Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái tư-tưởng sai lầm của mấy người thiếu-niên anh-tuấn nước ta

Thường thấy lắm kẻ thiếu-niên anh-tuấn nước ta, ỷ mình tư-chất hơn người, học-vấn hơn người, có ý tự phụ mình, mà muốn phân biệt mình ra với người khác. Thậm chí ở trong trường, khi học hành, lúc trò chuyện, khi chơi bời gặp bè bạn ở ngoài cũng không muốn lẫn mình vào trong đám đông học Annam. Suy trong tâm-lý những người ấy, thì hình như nghĩ rằng cứ cái tài cái học của mình xứng đáng là người một nước văn minh, chớ không phải là người Annam nữa; họ cho cái danh-hiệu Việt-Nam ở đời này chưa được vào hạng qui báu, cho nên không muốn nhận mình là người Việt-Nam, trong bụng thường vẫn phàn-nàn rằng lấy cái phẩm-cách tài học của mình mà mang cái tên là người Việt-Nam thì thật là không xứng đáng.

Đó là một điều tư-tưởng sai nhầm rất to, bực thiếu-niên phải nên giật mình tỉnh lại. Vì như trong một nhà, tất phải nhờ có con cháu khá thì mới mong được hưng vượng về-vang; nhất là nhà nào không may gặp buổi suy đồi, thì lại mong có con hiền cháu giỏi, mới mong mau khôi phục cái địa-vị cũ của nhà mình. Người xưa có câu: « Tử tôn tài, tộc tương đại », nghĩa là có con cháu giỏi, thì sẽ làm cho gia-đình được vinh hiển. Nếu con cháu có tài học xuất sắc, thấy anh em chú bác trong nhà, đã đem lòng khinh bỉ, mà không muốn nhận họ nhận hàng, không những là không lo tìm cách để làm sang trọng cho gia-đình, mà lại muốn cắt dây liên-lạc thiên nhiên với cái gia-đình ấy. Đứa con ấy đối với gia-đình có phải là một đứa nghịch tử, mà sự hành-động của đứa nghịch-tử ấy có sai nhẽ gì trái tình người hay không?

Nước là gì? tức là họp nhiều gia-đình nhỏ lại mà thành ra một gia-đình nhớn, người trong nước là ai? tức là anh em chú bác trong các gia-đình, với mình cũng cùng chung một ông lỗ vậy. Mình mà nhờ được giới đất phú dữ hơn người, non sông chung đúc hơn người, thì mình lại càng phải lo gánh vác việc đời hơn người; thịnh hay suy, mạnh hay yếu, tiền đồ một nước là trông vào bọn thiếu-niên anh-tuấn cả; không những là mình phải cố công tu-tỉnh, hết sức học-hành, luyện tập cho thành đức thành tài, để giả nợ nhà đền ơn nước, hết cái bổn-phận của mình; mà đối với bạn đồng bang, lại phải tỏ lòng thân ái, há nên ỷ tài học mà kiêu căng, đến nỗi quên cả nước quên cả lỗ đi hay sao.

Nước Nam ta nhờ giống tốt tiên rồng, khi thiêng giới đất, vẫn là một nước nhiều nhân-tài; trong khoảng mười mấy năm nay, vận-hội mở mang, những bọn thiếu niên sau này, thật lại nhiều người tuấn tú, nhiều người đỉnh-ngộ, cái nước cỏ mấy nghìn năm nay cũng có lúc con đương tiến-hóa mà không phải vùi mình mãi ở cái địa-vị bán khai, cái hy-vọng cao xa ấy, cái mộng tưởng tốt đẹp ấy, cốt trông mong vào bọn thiếu-niên ưng vận mà sinh ở đời nay; mà xem ra bọn thiếu niên ta gặp lúc học-thuật mở-mang cũng đều muốn đua nhau về đường học-vấn để hồng hấp-thụ lấy cái tư-tưởng và cái học-thuyết của người Âu Mỹ là cái học-thuật làm được thật có ích cho nước lợi cho nhà, đó thật là một việc đáng mừng cho vận-mệnh nước nhà lắm. Tuy vậy về đường học-vấn tri-thức của bọn thiếu-niên, thì thật đáng mừng, mà về đường đạo-đức và đường tư-tưởng của bọn thiếu-niên, thì thật đáng lo. Nếu đã có được cái tài thức minh mẫn, cái học lực tinh-thâm mà trong óc đã sẵn có cái tư-tưởng vị tổ-quốc đồng bào, trước là làm vẻ-vang cho mình là một người trong nước Việt-Nam, sau là làm vẻ-vang cho gia-đình mình, là một gia-đình trong mấy trăm mấy nghìn gia-đình của dân tộc Việt-Nam; người học trường này, người theo trường khác, mà trong óc cùng chung một cái tư-tưởng về nước Việt Nam, vì cái danh-hiệu Việt-Nam chưa được qui báu, mà ta bảo nhau cố công cùng sức, mong có ngày theo đuổi kịp người; thiếu-niên như thế, mới thật đáng chữ « hậu sinh khả úy », mà đáng trông nhờ tin cậy về sau. Nếu mới có một ít tài học hơn người, mà đã không muốn nhận mình là người Việt-Nam, tư-tưởng đã sai nhầm, thì con mắt đối với người Việt-Nam, đã không có lòng ái yếm chua xót, muốn bênh vực dìu dỡ nhau; mà lại đem lòng khinh bỉ, tự mình vạch bụng cho người xem lưng, thế thì nước Việt-Nam có mong gì có những người con thiếu-niên anh-tuấn, tài học xuất sắc như thế, vì thêm một người thiếu-niên như thế, tức là lại thiệt mất một người Việt-Nam.

H. T. B.

HÀI ĐÀM

Trâu vào cũng lọt!

Chồng đương nằm hút sẻ sẻ trên giường, vợ đương lúi húi cỏ đánh con trâu vào qua cửa. Chồng trông thấy liền bảo :

— Sao không mở cả hai cánh ra, chứ nuỗ thế nó vào làm sao được.

Vợ đáp :

— Sao nó lại không vào được, đến cái nhà ngói kia to bao nhiêu, cái cây mít kia cao bao nhiêu còn lọt qua được cái xe cùng cái lọ nữa là. . . . . .

Kh. S.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 1er Mars 1924

Một cuộc nghị-luận kịch-liệt tại Thứ dân nghị-viện

Ngày hôm thứ sáu Thứ dân nghị-viện đã bàn các lời chất vấn về chánh sách nội-vụ của chánh phủ.

M. Mandel chỉ nghị tòa nội-các cùng đảng Cấp-tiến một cách kịch-liệt.

M. Magne, về đảng Quân-chủ công-kích M. Painlevé.

Vì mấy ông nghị-viên về hữu đảng công-kích đảng cực tả một cách kịch-liệt, nên đảng cực tả ở đến danh các ông nghị-viên về hữu đảng, nghị-viện thành ra huyên náo lộn bậy. Hai bên đánh đập lẫn nhau, nghị-viện phải hoãn. Việc cãi cọ đẹp yên, nghị-viện lại làm việc. Nghị-viện bàn bạc một lúc, rồi hoãn đến ngày thứ sau.

Paris, ngày 2 Mars 1924

Nhà máy nổ

Một cái nhà máy chế nitrates ở New-York bị nổ. Ba chục người chết, một trăm người bị thương.

Việc nước Thổ

Tin Angora — Kemal pacha diễn-thuyết nói nước Thổ chính đốn lại việc chính-trị cho thích thời. Ông lại nói nước Thổ tuân theo các hòa-ước và đối với các nước đều một lòng hòa-hiếu.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Berlin, ngày 2 Mars 1924

Việc nước Đức

Tin Mannheim. — Quan Giám-quốc Eckert công bố rằng đất Palatinat là đất của nước Đức, và sau này đất ấy cũng là của nước Đức mãi. Hễ quốc-dân nước Đức còn sống ngày nào, thì còn phải cùng nhau tranh để bảo-tồn lấy bờ sông Rhin.

Tin Berlin. — Có chỉ-dụ cho phép đặt các ông mộ mang của binh-gia và các cuộc điểm-binh ái quốc.

Việc đắt: Bavière

Về việc xét án Ludendorff-Hitler, có lẽ Von Kahr và Von Lossow sẽ phải bắt.

Tại hạt trú-binh

Số thu nhập trong tháng janvier cộng được 101.883.000 quan. Trong số ấy không tính các sản-vật gửi sang Pháp và sang Bỉ, Đức gia là 95.000.000 quan. Chứng-phiếu trung-ương nước Đức có công-bố rằng quan thuế nước Đức trong tháng décembre 1923 cộng được 4.378.836 marks kim tệ.

Cũng trong khoảng ấy, số tiền quan thuế ở hạt trú-binh thu được 6.712.453 marks kim-tệ.

Số các xưởng trong hạt sông Rhur làm việc tăng lên nhiều.

Việc nước Bỉ

Bỉ hoàng tiếp kiến M. Hymans về đảng tự-do, M. Segers về đảng Thiên-chúa giáo, và M Vander Velde về đảng Xã-hội để bàn về việc lập tòa nội-các mới. Có lẽ M. Theunis và M. Jaspar không dự vào quyền chính nữa, chỉ có một vài quan thượng-thư là lưu chức mà thôi.

Tại thứ-dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện đã bắt đầu bàn về cái chánh-trị nội-vụ. Có mấy ông nghị-viên cãi-cọ riêng với nhau khá kịch liệt, song nghị viện lại làm việc ngay.

Hội-đồng Giám-định

Phụ-bản của hội-đồng Giám-định coi về sổ chi-thu và việc nhà ngân-hàng đương kế-cứu về việc chỉnh-đốn sổ chi-tiêu, và việc chỉnh-đốn đường hỏa-xa.

Nước Pháp và nước Anh

Quan Poincaré và quan Macdonald lại trao đổi thư-tín với nhau. Xem ý hai ngài càng sẵn lòng bồi đắp cho cuộc hòa hiếu của hai nước Anh Pháp và tán-trợ cho cái thế-lực của hội Vạn-quốc. Sáng hôm thứ hai, hai chánh-phủ đã lại cảo các thư tín trao đổi cho các báo quán Pháp Anh.

Tại hội Vạn-quốc

Ngày 10 mars tòa Trị-sự hội Vạn-quốc sẽ hội-nghị ở Genève, do viên đại biểu nước Uruguay chủ-tọa. Hội-đồng sẽ kết cái vấn-đề đất Memel, việc ấn định đường cương-giới cho hai nước Ba-lan, và Tchécoslovaquies, cái chương-trình chỉnh-đốn lại nền tài-chánh nước Hung-gia-lợi, việc cử các đại-biểu về hội-đồng quản trị hạt sông Sarre và việc nước Ba-lan đem khí-giới vũng-qua thành Dantzig.

Tại nguyên-lão nghị-viện

Hội-đồng Tài-chánh đồng thanh ưng chuẩn một khoản nói rằng ban bội-đồng sản long ưng-chuẩn việc đặt các thứ thuế mới để trù tính cho chánh phủ có cách bảo-hộ cái giá tiền franc. Đầu tuần lễ sau viên Tổng-thống sẽ đệ trình nghị-viện mọi lẽ về cái vấn-đề ấy.

Nguyên-lão nghị-viện đã cử một hội đồng khác để coi về việc hoàn-cải thể lệ bảo-cử. Hội-đồng mới ấy ưng việc hoàn-cải.

Tin Trung-hoa

Ngày 29 Février 1924

Việc bầu phó tổng-thống

Quốc-vụ-viện khai hội có 182 người liên danh xin bầu cử phó tổng-thống.

Vương-thừa-Mân xin ơn cho Ngô cảnh-Liêm và Biên-thủ-Tinh

Vương thừa-Mân dâng giấy thép cho Tao-Cờn, nói rằng Ngô-cảnh-Liêm và Biên-thủ-Tinh tình cảnh khốn khổ, xin Tao ngự lãnh cũ mà hiệu cứu cấp cho; Tao cấp cho Ngô 1.0.0 đồng, Biên 5.000 đồng.

Tình hình Giang-tô, Chiết-giang và Phúc-kiến

Tòn báo-Kỳ hoi Lục-Châm rằng bên ngoài nghe những lời đồn phao nhiều lắm, không biết ở Giang-tô và ở Chiết-giang việc quân có việc gì khẩn cấp không? Lục trả lời rằng hiện tình ở Giang-tô và ở Chiết-giang cũng không có việc gì khẩn cấp, nhưng ở Phúc-kiến thì Tôn-truyền-Phương hiện đương trù-liệu việc binh.

Chiến-cục ở Đông-giang

Liên-quân và quân đội Trần-quỳnh-Minh đánh nhau trong một ngày kịch liệt lắm. Liên-quân lấy lại được Liên-sơn và thu được hơn 100 khẩu súng.

Hứa-sùng-Trí vây đánh Mai-huyện

Hứa-sùng-Trí (liên-quân tổng tư-lệnh) thừa thế liên-quân thắng trận, tiến binh vây đánh Mai-huyện, quân đội Trần-quỳnh-Minh lui vào thành cố giữ.

Vương-nhữ-Vi phản Tôn-Văn

Vương-nhữ-Vi (Biên quân đệ tứ sư trưởng) đem quân về đầu hàng Trần-quỳnh-Minh, hiện làm Trần quân tả-dực tiên-phong, đóng ở Chương-mộc-đầu, đối địch với liên quân, Dương-hy-Mẫn (liên-quân tổng chỉ-huy) đã ra lệnh huyền thưởng 60.0 đồng cho người nào bắt hay là giết được Vương-nhữ-Vi, còn quân-sĩ Vương ai muốn qui thuận thì tha lỗi trước cho

Trù lương cục của quân Tôn-Văn

Liên quân lập trù lương cục ở Tùy-xuân-viên (Quảng-đông), phàm các sòng bạc ở trong địa-hạt phải nộp thuế ở Trù lương cục, lính bài treo ở bên sòng bạc, tiền thuế ấy sung làm quân-phí.

Quân đội Hồ-nam sang tiếp chiến ở Bắc-giang

Hiện quân đội Thẩm-hồng-Anh và quân Hồ-bắc, quân Vân-nam đương chống nhau ở Bắc-giang, hơn thua chưa rõ, Tôn-Văn sợ quân Hồ-bắc và quân Vân-nam có sơ suất chăng, đã sai Ngô kiến-Học và Tổng-học-Canh đem quân Hồ-nam sang tiếp chiến.

Quân đội Thẩm-hồng-Anh sang đánh Nhữ-nguyên

Thẩm-hồng-Anh sai Hoàng-công-Hân kết liên quân thổ-phỉ sang đánh Nhữ-nguyên (thuộc về Bắc-giang). Triệu-thanh-Sương (Điền-quân đệ nhất sư trưởng) đã đem quân sang cứu, hiện ở Nhữ-nguyên đã nổi cuộc chiến tranh được hai ngày nay.

Bệnh phong có thể chữa được không?

Trước đây bổn quán đã đăng một bài nói về sự phát-minh được thuốc mới trị bệnh phong, nay ông T. Q. B. lại có bài nay nữa, cũng có ràng làm, xin đăng báo để độc-giả nhờn lãm.

Xưa nay ta vẫn nói rằng: Phong, lao, cổ, lại, tứ chứng nan y. Thật là những bệnh gớm ghê! Những người mắc phải các chứng bệnh ấy, không người nào lành mạnh. Nhưng là một cái hạnh-phúc cho nhân-loại, y-khoa mỗi ngày một tiến-bộ tìm hết mọi phương-pháp hoặc để ngăn-ngừa cho các bệnh ấy không lan rộng ra được, hoặc để chữa cho bệnh-nhân khỏi hẳn. Như vừa rồi đây có tin bên Pháp có nhà y-học tìm được cách chữa bệnh lao chỉ trong mấy phút đồng hồ. Nếu chữa được bệnh ghê gớm ấy một cách mau chóng như thế, chẳng phải là một cái hạnh-phúc cho nhân-loại ư?

Nay lại có tin rằng mấy nhà y-học đã tìm được thuốc chữa khỏi bệnh phong. Sau đây xin kể qua để độc-giả biết bệnh phong phát ra như thế nào và thuốc chữa ra làm sao.

Về thời trang-cổ, ở bên Âu-châu đem đề nhiều người có bệnh phong vào một cái trại để khỏ, lây ra người khác. Hiện ở nước Nam ta bây giờ cũng có những kiểu đặt riêng để cho những người có bệnh phong ở. Xưa kia trước khi người Pháp đến xứ ta, không lập trại, nên thường có những người bệnh phong đi quấy nhiễu các chợ và các phố. Không những trông thấy mà ghê-tởm, lại còn hại cho vệ-sinh chung. Nhờ có cách phòng cẩn thận, bệnh phong cũng đã đỡ. Tuy vậy, sổ tổng-biểu-kê tính ra rằng khắp hoàn-cầu có độ năm mươi vạn (500.000) người có bệnh phong.

Bệnh phong là một bệnh ngấm ngầm, kẻ mắc bệnh lâu ngày mới phát ra. Khi bệnh phát ra, ở da có những nốt hung hung đỏ ở giữa trắng, mỗi ngày nốt đỏ ấy loang to ra. Bệnh phong phát ra có hai cách: Một là giữa mụn hung hung đỏ ấy có mủ không tái nào chữa được, ăn loét thịt vào đến xương, làm cho chân tay co quắp lại. Hai là ở mụn ấy mọc ra những cục thịt rất là ghê tởm, thịt ở chân tay dần dần bao mòn rồi không cử-động được nữa: kẻ có bệnh là người sống thừa!

Ngày nay, các nhà y-sĩ đã tìm được giống vi-trùng sinh ra bệnh phong. Cách truyền-nhiễm bệnh ấy ra làm sao? Có phải khi giao-thiệp với người có bệnh phong mà mắc phải bệnh không? Hay là ăn uống thức gì có vi-trùng ấy mà mắc bệnh? Hai lẽ ấy chưa thể quyết định lẽ nào là phải.

Nhờ có khoa-học, mới tìm được thuốc chữa bệnh phong một cách thần-hiệu: thuốc ấy là *huile de Chaulmoogra*, thứ dầu này ép ở hạt một thứ cây về loại *Hydnocarpées*. Xưa nay, người Ấn-độ đã biết dùng thứ dầu này để chữa bệnh phong, nhưng thứ dầu này rất là hại cho bộ máy tiêu-hóa.

Hai nhà lương-y, là bác-sĩ Roggers ở Ấn-độ Anh-cát-lợi, và bác-sĩ Hollmann, người Hoa-kỳ, ở cù-lao Hawaï, đã lấy được ở thứ dầu ấy các chất để chữa bệnh phong.

Hai bác-sĩ nghiên-cứu mãi nên lấy được chất béo ra và làm cho chất béo ấy có thể tan ra được, người có bệnh uống không thấy dấy, hay là dùng để tiêm vào da: dùng chất béo ấy hoặc để uống hoặc để tiêm thấy kiến hiệu, nên chỉ ngày nay cần dùng dầu *Chaulmoogra* nhiều đến nỗi không kịp chế ra. Bởi vậy chính-phủ Hoa-kỳ lưu tâm đến việc trồng thứ cây qui-hóa ấy.

Đã trồng nhiều thứ cây ấy ở Honolulu, ở cù-lao Hawaï. Xem ra những cây ấy chịu thủy-thổ ở các nơi ấy, mọc được tốt tươi. Trong năm sáu năm nữa, có thể lấy được nhiều thứ quả có dầu Chaulmoogra — quả này giống như quả cam. — Khi bấy giờ mới có đủ dầu cho nước Hoa-kỳ dùng.

Mong rằng sau này nước Hoa-kỳ chế được nhiều *huile de chaulmoogra* để bán cho ngoại-quốc, như vậy, thứ tiền-đan thành được ấy có thể cứu cho được nhiều người mắc phải cái ác-tật ấy.

Thanh-trai T. Q. B.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những câu ca-rao ở trong vùng Quảng-nam

(Tiếp theo)

Trách ai vội đốn cây bòng,
Không cho con bướm đậu, cực lòng [con bướm bay.
Chim loan chim phụng đi đâu,
Để mình chim cú đậu đầu cành mai.
Mưa sa trên núi mưa về,
Hai ta mưa ướt dầm dề cả hai.
Chiều chiều ra đứng ngõ sau,
Ngó lên mả mẹ rượt đau chín chiều.
Rung rinh nước chảy qua đèo,
Ngựa đua dưới nước thuyền chèo [trên non.
Sông sâu suối hiểm làm vầy,
Ai xui em tới chốn nay gặp anh.
Thương nhau năm bảy núi cũng trèo.
Ba bốn sông cũng lội chín mười đèo [cũng qua.
Trách lòng gà đã gáy tan,
Chung tình chưa cạn chuông vàng vội [rung.
Xấu lòng nuôi chẳng đặng chim.
Xấu mồng tay nên khẩy đơn kim không [kêu.
Đêm khuya gió mát trăng thanh,
Cầm đơn mà khẩy vài canh kẻo buồn.
Người trồng cây được để cho con.
Đắp bồn hà đã bon bon chờ.
Chẳng lan thì huệ cũng trồng một cây
Say tình say nghĩa say nhơn,
Say thơ Lý bạch say đờn Ba-na.
Đêm nằm nghe học kêu canh,
Nghe chuông giông sáu nghe anh dỗ
Bốn bề rồng ấp lấy mây, [nàng
Thương ai ẩu tích phụ đây rõ ràng.
Xem trăng mà thẹn cùng trời,
Soi gương mà thẹn với người trong [gương.
Đói dỏa tròn gỗ chén kêu cong,
Ruột anh ai cắt động lòng em đau.
Thương nhau vì ảo lụa nu,
Vì dây lưng lục vì dù cánh gió.
Chỉ vàng lụa gấm ma thêu
Chuông vàng tiếng tốt đem treo nhà
Vàng mười đã vậy lo bi, [vàng.
Chai ra sáng rạng thua gì mai trai.
Thuyền rồng đậu bến giang tây,
Phất phơ bờ lễu tay lầu chèo ba.
Đèn lồng thắp ngọn tim tròn,
Bốn bề phất giấy gió lòn phất phơ.
Ngày đi lúa chửa chia về,
Ngày về lúa đã đỏ hoe đầy đồng.
Rủ nhau đi bẻ chanh-canh,
Chành-ranh không bẻ bẻ cành mẫu-đơn.
Dưới đôi chị qui bằng sen, [đơn.
Lá xanh bông thắm giữa chen nhụy [vàng.

Quảng-nam N. quốc Tây

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Báo-soạn-Quyền mở-ra

MCMI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu trọng này ai cũng có lòng.
Chọi lối tòa vàng phô giải Nhị,
Sáng choang nét ngọc tỏ non Nùng.
Cương thường bao trải triều mưa gió
Trung thứ bền in giống Lạc-Hồng.
Đàn hạn 1 đến nay tang hải mấy,
Khói hương nghi ngút buổi Âu-phong

Phạm-ngọc-Hai
Làng Dược-hạ, Phúc-yên

MCMII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Giáo trạch tự đâu hẳn biết không ?
Khuôn đúc anh tài nên vẻ đẹp,
Đã ghi khoa giáp ở bên trong.
Y quan xa mã dường chân lại,
Miếu võ cung tường ngửa mặt trông.
Nùng Nhị thanh danh này chốn hội,
Ai ơi chớ thẹn với non sông.

MCMIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cột đá xây nên đứng giữa dòng.
Đạo thánh thơm bay lừng đất Bắc.
Hương trời khói tỏa khắp miền Đông
Chen chân cửa Khổng lần thang bước
Nức tiếng nhà nho tạc đá trông,
Còn nước non này văn chửa mất,
Nghìn năm đứng vững cột nho phong

MCMIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nguồn gốc từ đâu có biết không ?
Miếu vẻ nhác trông mê mẩn dạ,
Bia thành sực thấy ngẫn ngơ lòng.
Làng nho nức tiếng lưu thiên cổ,
Vườn quế thơm bay chốn cửu trùng
Phong cảnh biết bao nhiêu lối cũ,
Văn-chương dặt khách bỗ khi mong.

Lê-văn-Mùi, Hanoi

MCMV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu đây là có biết không ?
Ngẫm cửa Hạnh-đàn màu tuyết đượm
Nhìn bia Ly thất khói hương lồng.
Đôi vừng nhật-nguyệt gương kim cổ,
Chín nhận cung-tường nếp hiếu trung
Đắp đổi tình sương đà kể mấy,
Đều Lê hồ Kiểm điện non Nùng

Hoàng-khắc-Vỹ
Service de l'Artillerie, Yên-bay

MCMVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ai làm có nhớ không ?
Giải Nhị rồng vùa bay bệ Lý,
Non Nùng cưu đã họp nền Ung
Mấy hàng châu điểm treo ngang trước
Đôi dãy bia người dựng dọc trong.
Một nếp quan sư nhà Giám cũ.
Tưởng công gây dựng biết bao chừng.

MCMVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ngày nay chốn Nhị Nùng.
Hương lửa Trần Lê mây khói tỏa,
Gió giăng lương hạnh tuyết sương [lồng,
Bảng rồng bia đá nền trung hiếu.
Lá ngọc cành vàng dấu tổ tông.
Giám cũ kia ai tô điểm lại,
Cho thơm cỏi Lý nở chồi Hồng.

Vũ-dương-Mâu, Hà-đông

MCMVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Khổng xây nên chốn Nhị Nùng
Bốn mặt cỏ hoa phô sắc đẹp,
Quanh năm hương lửa ngát mùi xông
Hồ tây chửa can văn chưa hủ.
Cột trụ không mòn gió khó rung.
Gặp hội phong-trào dương tiến-bộ,
Chị em gắng sức học nên công.

Bùi-thị Chí
Rue de Hội-bình, Yên-bay

MCMIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu nhìn xem luống chạnh lòng
Mốc thếch cung-tường mưa nắng giội,
Xanh rì lửa đá cỏ rêu phong.
Bóng trăng hỗ Bích gương còn tỏ,
Nét biển lầu Khuê chữ chửa long.
Hỏi khách văn-nhân ai đó tá,
Tấm lòng ưu đạo b ết cho không ?

Nguyễn-thanh-Tâm
44, Rue des Phúc-kiến, Hanoi

MCMX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu gây dựng đã lắm công.
Đạo đức một nền chung đất Việt,
Lễ nghi muôn kiếp rạng trời Đông.
Ra vào sau trước ngang đôi cửa,
Mở tỏ xưa nay chữ mấy dòng.
Lê Lý trải bao nhân-vật mới.
Thành hiền ai biết những ai không ?

Nguyễn-đạo-Uyên
Làng Mai-dịch, Hà-đông

MCMXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu tôn sùng trải mấy đông.
Đạo cửa Khổng cao in dấu cũ,
Tượng nhà Lý dựng biết bao công.
Xa khơi học hải nguồn sông Nhị,
Cao dạy văn phong gốc núi Nùng.
Mở mặt mấy phen mưa gió cả,
Cũng không ô-gi cũng không long.

Nguyễn-đình-Bách
Làng Phương-canh, Hà-đông

MCMXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Miếu vũ còn như thuở trước không?
Cơ-chỉ gây từ triều họ Lý,
Cung tường dựng sửng cõi trời Đông
Cột đồng trải bể bao mưa gió,
Gốc cối còn trơ với núi sông.
Hương lửa ngát ngào trong cửa Giám
Mảnh gương đạo-đức mảnh gương [trong

MCMXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh đạo ai không đốc một lòng.
Sân rộng thênh thang lồng bóng cối.
Tường xây cao ngất đối non Nùng.
Bể dâu bao trải vòng nhân thế,
Mực thước còn nguyên mẫu hóa công
Một góc trời Nam riêng kỷ-niệm,
Kinh văn vẫng vắc bóng trăng trong.

MCMXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cũng giống con Tiên giống cháu Hồng
Đạo học vẫn theo dòng Khổng-giáo,
Cương-thường nên giữ nếp nho :
Rèn luỵ mở nét bia còn tỏ, [phong,
Văn dấu quay ngang thế vẫn hùng
Tới miếu ngẫm để thơ một bức,
Càng ngâm càng nghĩ đến non sông.

Hồng - Thai
Phố huyện Duyên-hà, Thái-bình

MCMXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đỉnh-tế hai mùa một miếu chung.
Hương lửa Lý, Trần, Lê, Nguyễn cũ,
Cung tường Nghiêu, Thuấn, Vũ, Thang [cùng
Chuông vàng họp thành vang trời đất
Bia đá ghi hiền vững núi sông
Quốc-tế uy-nghi cùng võ miếu,
Ngẫng đầu còn thấy vẫn nho phong.

Tạ-hữu-Khương
Phó tổng Võng-xuyên, Sơn-tây

MCMXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ngày-nga đứng ở trong.
Và nhân cung-tường đôi nhật-nguyệt
Muôn đời đạo thống một non sông.
Họp trăm nghìu thành chuông vàng [dẫm
Phối bảy hai hiền trống tế rung.
Mở sẵn thái-bình cho thế-giới,
Trời cao khi cả ngẫng đầu trông.

Đỗ-xuân-Thiệp
Làng Thanh-chiểu, Sơn-tây

MCMXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Tạc vẽ nhờ tay thợ hóa-công
Cửa đạo vẫn treo vừng nhật-nguyệt.
Các khuê thêm tỏ mặt non sông.
Bắc Nam dẫn cách trời đôi nẻo.
Thù Tử nhưng theo đạo một dòng.
Cổ tích nay còn bia chép lại,
Làm bia lầu học để soi chung.

MCMXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Một phái nho ta vẫn một dòng,
Tạc bản thiên-nhiên tòa khuyết - lý.
Họa cây cỗ-thụ chốn vương-cung.
Rừng nho đua nở miền Nam-thượng
Bể học tuôn dào sóng Á-đông.
Chữ Hán ranh ranh bia mục-đích,
Quốc-hồn phảng phất ở đây không ?

MCMXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Ngẫm cảnh đây mà lại nhớ công.
Trường cỏ xanh rì trơ những đá,
Cột rêu mốc thếch vẫn như đồng.
Rợp trời cây chửa quên nhà Lý,
Chật đất bia còn dấu nước Hùng.
Miếu ấy ghi cùng trời đất ấy.
Trời xoay đất chuyển miếu không [lung.

Nguyễn-đốc-Cung
Làng Hành-thiện, Nam-định

MCMXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nguy-nga dấu Lạc-Hồng
Hương khói phụng thờ dân đất Bắc,
Cung tường hết ngất ngất trời Đông.
Ngoài hai trăm ức người Nam cũ,
Lễ bốn nghìn thu đạo thánh chung
Thịnh hội v-quan di-tích đó,
Làng nho còn có nhớ hay không ?

Tạ-nguyên-Khôi. Bắc giang

MCMXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu vui xem nức một lòng.
Lẫu các đẹp xây từ họ Lý.
Cung tường cao đắp sánh non Nùng.
Mặc cơn mưa gió từng thay đổi.
Cái đạo đi-luân vẫn qui dung.
Bia Giám hãy còn ghi cõi Bắc,
Bền hơn thành quách với non sông.

Nguyễn-đình Thứ
Làng Cổ-thôn, Sơn tây

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 22 độ
15 giờ 25 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ ba, 4 Mars 1924
Mardi 4 mars

Âm lịch

29 tháng giêng năm Giáp-tí
Ngày Bính thân
Hành, Mộc. Sao Thất. Trực Định
KỴ. Quyết mộy. Chiếm-cai
NGHI: Tế tự. Hội hợp. Xuất-hành.
Giá-thú. Tiễn nhân. Khai-thị. Tài-chánh.

Giá bạc. — Kể từ ngày 3 Mars 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 05.

Lễ Nam giao. Như lời bản báo đã đăng trước, lễ Tế giao tại Kinh-đô đã nhất định vào ngày 19 tháng hai tức là 23 mars. Quan Khâm-sứ Kinh vừa mới diện ra quan Thống-sứ Bắc-kỳ để nhờ ngài thông tư cho các quan thủ-hiến các tỉnh rõ.

Ngày mồng 8 mars thì quan Toàn-quyền vô Saigon nghênh tiếp hạm đội Anh, khi trở về ngài sẽ ghé vô Huế để dự lễ Tế giao.

Hội Khai-trí nghênh-tiếp quan Toàn-quyền. — Hội Khai-trí có lời nhắc lại các ngài hội-viên rằng đến ngày mai thứ ba 4 mars, đúng 9 giờ tối, thì hội nghênh-tiếp quan Toàn-quyền Merlin ở nhà hội, phố hàng Trống, và xin các ngài nhớ đến dự cho đông. Quan Toàn-quyền sẽ diễn-thuyết về chính-trị. Xong rồi có tiệc trà, có mùa tam đa và chớp bóng.

Hội Khai-trí thông-báo

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ tư 27 Février đến ngày thứ bảy 1er Mars 1924

Chuyện rất buồn cười

LE FILON DU BOUIF

Chia làm 5 phần

Nay mai sẽ chớp một phim rất hay mà các rạp chớp bóng Paris rạp nào cũng đã chiếu qua là :

NANOUCK, L'ESQUIMAU

Sau chuyện

BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO-THỦ

sẽ chiếu đến chuyện

HAI MƯƠI NĂM VỀ SAU

CỨ BUỔI CHIỀU THỨ TƯ, VÀ BUỔI SÁNG CHỦ NHẬT, THÌ ĐỔI CHƯƠNG-TRÌNH

Việc bầu cử đại-b ểu Pháp cho các xứ. — Ngày hôm qua tức 8 giờ sáng đến 4 giờ chiều khắp các hạt trong ba xứ Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mên đều bầu cử mỗi xứ lấy một vị đại - biểu Pháp tại Thượng hội-đồng thuộc-địa (Conseil Supérieur des Colonies).

Các ông ứng cử trong mỗi hạt được như sau này :

Bắc - kỳ

Số người có tên trong sổ dự-bảo :	2.560	
Số người bỏ phiếu bầu	1 841	
MM. Docteur Forest được	1 99	phiếu
Dandolo	222	—
Iphate	103	—
Saumont	101	—
Ducamp	76	—
Sicard	32	—
Martin	27	—
Caron	63	—
Phiếu không hợp lệ		

Không ông nào trúng cách cả, vậy lại phải bầu lại.

Trung - kỳ

Số người có tên trong sổ dự-bảo :	882	
Số người bỏ phiếu bầu	678	
MM. de Monpezat được	311	phiếu
Vallat	244	—
Besson	80	—
Demay	14	—
Martin	0	
Phiếu không hợp lệ	29	

Còn ở mấy hạt nữa là Nghĩa-hưng, Cửa-rào, Phu-nghĩa, Phu-mỹ thì chưa có tin gửi về. Cứ như những số của mỗi ông ở trên ấy thì chưa ông nào trúng cách cả.

Cao - mên

Số người có tên trong sổ dự-bảo :	691	
Số người bỏ phiếu bầu	507	
M. Ernest Outrey được	468	phiếu

Cứ như số phiếu ấy thì trúng cách rồi, vậy M. Outrey được trúng cử.

Hội-đồng tư-mật tại Nam-kỳ. — Các ông có tên sau này được bổ làm hội viên Hội-đồng tư-mật Nam-kỳ trong hạn hai năm, kể từ ngày 4 novembre 1923.

Hội-viên thực-thụ : MM. Lê-quang-Hiển, Đốc-phủ-sứ hồi hưu, thường thụ đệ tứ đẳng bắc-đẩu bội-tinh ; Lương-khắc-Ninh, nguyên bội-viên hội-đồng quản-hạt Nam-kỳ, thường thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Hội-viên dự-khuyết : M. Ng-văn-Quới, Đốc-phủ-sứ hồi hưu.

Tại phủ Thống-sứ. — Trước kia bản quán đã đăng nghị-định quan Thống sứ cử quan phó cai-trị hạng ba Maillard làm thư-ký riêng của ngài thay quan phó cai-trị Manan và quan cai-trị hạng ba Bary làm chánh văn-phòng ngài thay quan cai-trị Alberti về qui quốc nghỉ.

Nay lại có nghị-định cấp cho quan cai-trị Maillard mỗi năm 300 đồng và quan cai-trị Bary 8 0 đồng.

Bán một cái xe máy hiệu « Ford ».
Hỏi ở phố Nhị số nhà 22
3803

Tòa án Đại-hình. — *Việc ám-sát M. Counillon ở ngõ hàng Cá.* Cái việc gớm ghê ấy mà ngày năm ngoái bản-báo đã thuật đăng rồi thì sáng hôm nay đã đem xét tại tòa án Đại-hình. Đầu đuôi như sau này :

Hôm mồng 3 tháng 10 năm 1923, hồi 7 giờ rưỡi sáng, ở sở Cầm hàng Đâu được tin báo rằng ở cửa nhà số 13 phố hàng Cá có dòng máu chảy ra. Nhà đó là nhà ông Counillon, nguyên chánh sở Địa-chất. Ông ở có một mình, còn vợ con thì đi vắng đã hơn một tháng rồi, khi sở Cầm mở cửa vào thì thấy xác ông nằm ở ngang bực cửa mà máu chảy lênh-láng.

Quan thầy thuốc khám nghiệm thấy M. Counillon phải nhiều vết thương đánh mạnh vào đầu, sọ vỡ cả. Ông vẫn mặc nguyên áo mà túi hãy còn thấy 5 đồng tiền Tây 20 francs và 10 đồng bạc giấy.

Bên cạnh nhà ông về phía tả thì có một cái đình. Tên Nguyễn-văn-Thái ở đình ấy làm thủ từ mà có để một gian cho những quân du thủ du thực tụ tập. Ấy chính chỗ đó những quân côn-đồ lập mưu hại M. Counillon.

Nguyên trước tên Ng-hữu-Tuất làm bồi cho ông Counillon, đến tháng chín năm 1923, nó bị đuổi, vì nó ăn cắp của ông cái giấy bạc một trăm. Về sau tên Ng-văn-Sit ở thay nó, tên Sit này là du thủ du thực. Một hôm tên Ng-hữu-Tuất nói chuyện với tên Ng-văn-Sit về việc nó ăn cắp bạc trước, rồi xui tên Ng-v-Sit tìm cách ăn cắp nữa, vì ông hãy còn 600 đồng.

Ông Counillon giữ mà ở một mình, nên có nhiều còn đồ khác cũng có ý rình. Trước tên Mỹ đã cùng với tên Hoan và tên Ninh bàn định đến ăn cắp.

Ngày hai mươi bảy tháng mười, tên Sit họp tên Ng-văn-Hoan, Phạm-văn-Nhất, Ng-v-Ninh, Lê-v-Mỹ, Vũ-v-Viên và Ng-văn-Siêng ở đình để đến ăn cắp của ông Counillon, nhưng hôm ấy chúng nó chưa dám quả quyết.

Đến ngày hai mươi chín tháng mười, hồi tám chín giờ tối, chúng lại tụ họp đình, rồi chúng đều ra cả, bấy giờ ở bên về đường trước cửa nhà ông, có người hàng phở có ý xem xét cách cử-động của chúng.

Đến hôm sau thấy xảy ra việc ám sát, người ấy tức tai đi trình Cẩm. Những đứa can phạm nay phải bắt đều thú cả, nên rõ được rằng đến đuổi như sau này : tên Sit mở cửa cho những đứa đồng đảng là tên Tuất, Hoan, Ninh, Nhất, Viên, Siêng, Thái, Mỹ vào, ông Counillon đương ngồi ở ghế, tên Coi (hiện giờ còn trốn) và tên Nhơn thì canh ở ngoài đường ; tên Viên ôm lấy ông ta, rồi tên Sit cầm cái búa đánh vào đầu, sau tên Hoan đến cầm cái dóng cửa đánh nữa, rồi tên Ninh, tên Siêng, tên Mỹ cũng đánh, song những tên này không được khỏe, sau hết đến tên Nhất cu-ly lò lợn (người nó lực lưỡng lắm) cầm lấy cái dóng cửa lim ấy lại đánh thêm mấy cái nữa. Đến lúc ông Counillon không cựa cậy gì nữa, thì tên Hoan đến lần lượt, lấy một cuộn giấy bạc một trăm ; nhưng tên Sit bảo nó để lại một tờ cho người ta khỏi ngờ ; bởi vậy tên Hoan để lại ở túi ông ta một cái gì ấy một trăm, ngày hôm sau khám hãy còn thấy.

Trước khi những quân này thoát ra, chúng nó nghĩ một cách để làm cho người ta có thể ngờ là ông tự tử là chúng giải một cái chiếu ở trước cửa, rồi đặt ông nằm một cái dóng cửa bằng gỗ lim.

Quần áo tên Sit có giây máu, khi nó về nhà liền sai đứa bé con giặt. Tên Tuất thì lấy khăn bọc giấy bạc ăn cắp đem về đưa cho tỉnh-nhân là Thao-hao-Lenh là người Khách bảo đem giấu đi.

Trong những tên can phạm thì tên Hoan, tên Ninh, tên Siêng, tên Linh, trước đã can án rồi.

Việc này những tên phạm đã nhiều, những người làm chứng cũng đông, cho nên tòa đình xét cả ngày hôm nay và ngày mai.

Phiên tòa hôm nay đông người đến xem lắm, ai cũng cố xem cho biết mặt mũi những quân phạm thế nào mà dám cả gan làm cái việc hung ác ấy.

Tại sở vô-tuyến Bạch-mai. — Trong tháng Février, sở vô-tuyến Bạch-mai nhận được 29.125 tiếng, và gởi đi 19.017 tiếng, cộng là 39.142 tiếng.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Quan Đốc to Bi-cơ-man
Y-khoa tiến-sĩ
Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.
Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Giá, số nhà 32, Hanoi. Dây nói 314
Quan Đốc-tơ cố sẵn thuốc cho người ốm, người ốm đau nằm, ai cần tại hỏi.
2062

Số 67

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẨM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là ái-tình tiểu - thuyết cũng được, mà cho là trinh - thám tiểu - thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để cống-hiến các bạn độc-giả - một cuộc tiêu-nhàn khiển-hứng trong khi tiêu-hậu trà-dư !

... Hiền-huynh ơi ! Hiền-huynh hẫy nghe đệ nói đã. Lúc tối đây, chúng vừa giao súng đạn cho đệ, nói nội trong tháng này thì khởi sự ; hiệu-lệnh chưa ra, nhưng đại khái chúng định lấy cái pháo-đài nào thì đệ đã biết rồi vậy.

Anh tôi không trả lời, vẫn ngồi giở tờ báo ra xem, rồi nói :

Đến thứ tư này thì thủy sư quân đội nước ta khởi hành đến hải-cảng Cơ-la. Lại có một tờ báo nữa bàn về việc ấy rõ lắm. Hiền-đệ nghe đây này : chánh-phủ nước Nga, vì việc Ma-lạc-khả, nên có điều không bằng lòng với nước Đức, song chánh-phủ hai nước đều có những tay giỏi giang minh mẫn cả, thì việc đó không bao lâu tất rồi cũng giải quyết xong.

Kế đó anh tôi lại nói :

— Cơ sự đã ra nhường này, còn nói chi nữa ; thầy-quân nước mình mà vào trong hải-cảng nước nó rồi, bấy giờ nó mới đưa tối-hậu thư sang, khi đó quan tướng-quốc ngài có bỏ cũng là muộn vậy. Nay ông Tướng-quốc đã là người bôn mệ như thế, mình biết làm thế nào mà phá cái ngu ra được.

Tôi nói :

— Biết làm thế nào bây giờ, nay Á-Đức-nhĩ đã đến Pháp, thì tất rồi thế nào Pháp-quốc cũng sẽ có thư cảnh cáo.

Anh tôi nói :

— Tướng-thần cũng không chịu tin thì sao !

Tôi ngẫm nghĩ hồi lâu rồi nói :

— Đằng nó đã có người ngờ độ, thì biết đâu nó không cho người đi dò độ hay sao ! Đệ nghĩ giả quan Tướng-quốc ngài bằng lòng cho đệ được vào thông yết thì quyết nhiên đệ sẽ có cách khiến cho ngài phải tin, hiền-huynh thử nghĩ liệu ngài có cho vào không ?

Anh tôi nói :

— Không, không. Ông ta cho anh em mình là ngu cả. Lúc tiễn ta ra về ông ta đã tỏ ra dáng khinh rẻ. Ông ta lại nói : sở dĩ Anh Đức ngày nay có điều vi ngỗ, chính cũng là bởi người nước Anh cứ hay đa nghi. Sau ta có bảo ông ta rằng : Trong thành Luân-đôn này hiện đã có đến hơn 30 vạn người Đức, chưa biết chừng nó đấy lên mà nó chụp ta lúc nào. Ta nói vậy thì ông ta đáp : cầu ấy mà cũng tin được, thì ra cái trí-khôn thật không bằng con lừa.

Tôi nói :

— Hiền-huynh ơi ! Thôi thế kể ta hỏng rồi, hiền-huynh ạ. Đệ xin về nói với Cách-tư-thắc, ông ta là người tài trí, may ra có bày ra được kế gì khác chăng ?

Anh tôi nói :

— Ừ thôi, hiền-đệ về.

Bấy giờ hai anh em tôi bèn đứng dậy đi ra, vừa ra đến cửa ngoài, bỗng thấy có một người, ăn vận đồ quân-phục, rất là vĩ lệ, đẩy cửa bước vào, đi thẳng vào trong nhà, dường như không trông thấy tôi, song tôi trông thấy người ấy, thì bao nhiêu tâm huyết trong người, đều lạnh toát như băng cả.

Tôi liền hỏi anh tôi rằng :

— Người nào thế ?

Anh tôi nói :

— Người ấy là Mỹ-thắc-Hàn Tử-tước, Lục-quân Tham-mưu trưởng trong sứ-quán nước Đức đấy, hiền-đệ có quen ư ?

Tôi thấy người ấy đi khỏi rồi, mới khẽ nói :

— Nó là đầu đảng trong hội Dung-bảo đấy. Đệ để từng giáp mặt nó một lần.

CHƯƠNG THỨ XXXVI

Ngày hôm sau, bữa cơm trưa, con mụ ấy cũng lại đến một mình, lấy tay vẫy tôi mà rằng :

— Bác đã đỡ ý chưa ?

Tôi cúi đầu nói :

— Hôm qua bà nói bỡn tôi đấy chứ !

Mụ nói :

— Bỡn ư !

Nói đoạn, ngồi vào bàn ăn. Tôi trông là mụ không nói nữa, không ngờ mụ lại gọi mà rằng :

— Bác La-Tư ! Bác ở Luân-đôn này, chúng bạn cũng nhiều đấy nhỉ ?

Tôi nói :

— Chẳng có mấy người.

Mụ nói :

— Một hôm thấy bác ở nhà ai trong phố Đờ-phất-nhi ra. Nhà ai thế hử bác ?

Tôi giả đò trông sau trông trước, rồi ghé xuống chỗ đầu bàn mà nói thầm rằng :

— Xin bà đừng nói hở cho ai biết, Tôi định thâm được vài rồi bán thuyền, không bao lâu nữa sẽ có người dùng tôi làm đầu-bếp.

Mụ nói :

— Ở đây bác còn không bằng lòng ư ?

Tôi lắc đầu nói :

— Anh tôi kiệt lắm. Bảo trả công đấy, nhưng chẳng thấy trả bao giờ. Cứ mãi thế đấy thôi, không biết kiếp nào thoát khỏi cái cửa liêm-vương địa-ngục này được, cho nên tôi muốn đi làm cho chủ-khác.

Mụ nói :

— Bác cứ quanh quẩn mãi thế, thì tỉnh-nhân chờ bác biết đến bao giờ. Bác cứng gàn lắm, bảo bác lấy cái đường kiếm tiền thì bác chẳng nghe.

Tôi nói :

— Không khi nào tôi lại đem cái giọt máu của đồng-bào mà cười vợ.

Mụ nghe nói cũng không trả lời, tôi cũng lặng đi chỗ khác, bụng nghĩ mình nói thế hoặc giả nó không ngờ chăng, về sau này mình có đến nhà thác ra là đi kiếm việc được. Cơm nước xong, đến bữa giờ thì tôi đến nhà Đăng-ny-tư-phất phu-nhân ở phố Bạch-khắc-lan. Đến cửa, bảo người môn-giả xin vào ra mắt phu-nhân. Môn-giả giương mắt lên nhìn tôi mà không biết tôi là ai. Tôi bèn lấy quyển sổ trong túi ra, xé một tờ, viết mấy chữ, đưa tên môn-giả đem vào trình phu-nhân. Môn-giả bèn đưa tôi vào ngồi chờ ở phòng-khách. Một lát thấy phu-nhân ra, mặc toàn đồ thâm cả, đến trước mặt tôi mà rằng :

— Đăng-ny-tư-phất phu-nhân là tôi đây, chủ hỏi gì ?

Tôi nói :

— Phu-nhân không biết tôi ư ?

Phu-nhân ngạc nhiên nói :

— Tiếng chủ nói giống tiếng ông Khắc-lôi-tế lắm, thế chủ là ai đó ?

Tôi nói :

— Thưa phu-nhân, bỉ-nhân chính là Khắc-lôi-tế đấy, không phải là con qui nhập-tràng đâu, xin phu-nhân chớ sợ. Trước đây các báo đăng tin sớm quá, chứ thực bỉ-nhân chưa chết.

Phu-nhân liền nói với tôi rằng :

— Ông Cáp-đắc-la-tư thân ái của tôi đấy ư. Trời ôi ! ông làm tôi sợ chết mất ! Làm sao ông lại ẩn vận thế kia ?

Tôi nói :

— Nay xin thưa hết đầu đuôi để phu-nhân rõ, nhưng có điều này cần phải thưa trước, chẳng hay phu-nhân có hay trấn định, không để nỗi khiếp sợ chăng ? Phu-nhân thấy chúng tôi thế này đã lấy làm lạ, nhưng còn có một người lạ hơn nữa, người ấy thật đã chết mười mươi rồi mà hiện nay lại vẫn còn sống, thế thì phỏng chừng phu-nhân có thể tin được chăng ?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY ĐỌC VẠNG
Máy mỏ-neo.
15 chân-kính
Mặt dạ kim có chất lân-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2099

Cần dùng nhiều CAI ĐẦU THỰC GIỜI để đi làm trong miền Thanh-hóa.
Hỏi tại bản-quán, từ 3 giờ đến 6 giờ chiều.

HIỆU
MINH-DƯỠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC số
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
HÀN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Bắc-hữu vì hay hút thuốc lào nhiều, hàng tàu thiệt đắt, thiệt tốt, thì thường hay phải mua những thứ thuốc lào lậu, hàng giả, nên thường hay bị nhức đầu, hoa mắt, chóng mặt, nên hàng Saigon nhà tính thuốc này ra.
Vậy nhân dịp mới tăng thêm nhiều tên và cải mùi rõ khác. Những hàng này bán mười năm rồi, chưa hàng nào có thuốc ngon và giá rẻ bằng. Tính ra hàng còn nguyên không thể kể được.
Quí-khách ở gần nơi, đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi contre remboursement.
Cần bạch
YU-WO-TSEONG
2010

XIN XEM CHO KỸ
Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có lắng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về nhà lại mua lấy hiệu thuốc khác, sau nhỏ mà làm ra không đúng được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có may lời kính trình các quí khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ.
« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đóng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »
Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

PHÒNG-THÁM-BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thư đệ ngũ đẳng Bắc-Cầu bội-tinh, Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tours, Fes, Rabat, Casablanca Port-Saïd Al-ep Hué.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
CÁO BẠCH BỆNH : buổi sáng ? giờ đến 9 giờ
— chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
KIM GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thám bệnh tại HƯỜNG GIA-LONG, 22
GIÁP mới số 296

Tòa án Trừng-trị. Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Lừa đảo ăn cắp, giả mạo. Tên N., tư Thanh làm công thu tiền cho nhà báo *Thực nghiệp* ngày tháng chạp tây năm ngoái, thu được 110 đồng tiêu hết không nộp một đồng nào cả. Tên ấy lại ăn cắp của M. Ng-xuân-Hòa ở sở ấy một số tiền là 53 p. 71 và làm facture giả đi đòi tiền. Tòa phạt tên Thành 8 tháng tù.

Lính ăn cắp áo. — Tên Dương-v-Quy là lính khố-xanh ở tỉnh Hà-đông một hôm vào kho sở Cảm ở tỉnh lấy ăn cắp một cái áo vàng bỏ vào tải rết. Có hai người lính cảnh-sát trông thấy nó vào, lại hỏi thì tên ấy ù té chạy. Đến lúc soạn tải thấy mất áo. Tòa phạt tên Quy 3 tháng 1 ngày tù.

Lừa đảo và trái hợp đồng. Tên Phùng-văn-Hải là thầu-khoán, làm tờ hợp đồng với M. Marleau mộ phu đi tìm mỏ than ở vùng Yên-bay có vay tiền trước, nhưng làm chưa hết nợ đã bỏ việc không báo cho chủ biết. Tòa phạt 3 tháng một ngày tù và 25 quan về tội lừa đảo và 15 quan về tội bỏ việc làm không báo chủ biết.

Tự tiện bắt nợ. — Hai người kinh khổ xanh ở Đập-cầu có nợ tiền của tên Đặng-thị-Điểm tức Bà Điểm mở chứa trẻ. Một hôm thị ấy đến trai đòi không được, liền bắt ngay hai cái mền của hai người kinh đem về nhà. Hỏi thị ấy chối không bắt nợ và khai rằng mền ấy là của hai người kinh gán nợ để đem tiền lại chuộc. Nhưng thế cũng dù là có tội rồi, vì mền ấy là của nhà-nước chứ có phải là của lính đâu mà nhận đem về. Tòa phạt thị ấy 3 tháng 1 ngày tù.

Kẻ cắp đàn bà. — Một người tên là Nguyễn-thị-Nghiêm đi chợ Đồng-xuân đương đứng mạc cả thì có một đứa là Nguyễn-thị-Hội ăn mặc cũng lịch sự đứng bên cạnh giả hình đi mua hàng, vừa hỏi giá vừa thò tay rất mất hai cái khuy vàng. Người bị mất cắp thấy động biết nằm ngay được, giao cho người mật-thám coi ở chợ. Tòa phạt Ng-thị-Hội 4 tháng tù. Như vậy thì từ nay các bà ra đường hay đi chợ, thấy đàn bà la lại gần cũng nên giữ.

Tòa còn xử nhiều việc nữa, song toàn là những việc lắm thường cả.

BẢN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà-nội
Thuốc SIXC « PARFAITES » mỗi gói 0p.08
Thuốc SIXC « HAVANE » mỗi gói . . . . . 0 . 10
Thuốc SIXC « ANGLAISES » (Thanh-nương) bọc vào hộp bằng kim, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20
2097

Ngạch Y-chính. Các viên thầy thuốc tập sự có tên sau này được thăng thầy thuốc thì sai hạng năm kể từ ngày 16 janvier 1924 là hết hạn tập sự hai năm.

MM. Lê-hưng-Long, Ng-văn-Trinh, Lê-văn-Lang, Ng-hữu-Tri, Ng-huy-Quỳnh, Lê-văn-Ốc, Ng-v-Nha, Đặng-hanh-Kiêu, Trần-văn-Thực, Phạm-văn-Chi, Đỗ-văn-Phát, Dương-đình-Liêu, Trần-văn-Tư, Hoàng-mộng-Lương, Ng-văn-Thanh.

Chức huyện hàm ở Nam-kỳ. — M. Phạm-ngọc-Chân chánh-tổng hạng nhất ở Trà-vinh được đặc cách bổ huyện hàm.

Phu ta mộ đi Tân-thế-giới. — Quan Toàn-quyền Đông-pháp vừa tiếp được điện-tín của quan Toàn-quyền Nouméa chuyển lời cảm ơn của các nhà đồn điền Pháp vì đã mộ phu giúp gửi sang bên ấy cho đi làm tại các đồn điền.

Bệnh đậu mùa. — Bệnh đậu mùa độ rày xem ra đã lây đến người qui quốc rồi, hiện ở thành-phố đã thấy mấy người mắc phải. Bởi vậy mấy hôm nay ở tòa Đốc-lý đã mở ra một phòng chủng đậu riêng cho dân Pháp.

Ngày thứ sáu vừa rồi người ta thấy một cái xác con gái chừng 3 tuổi vứt ở bờ đê Trấn-Vũ. Khám mình mẩy thì thấy đầy những nốt đậu.

Ngày thứ bảy lại thấy một cái thây một người phu xe nằm trong cái quán ở ngõ hàng Đậu xét ra là tên Ng-v-Thư 43 tuổi quán làng Thái-dương tỉnh Hà-đông.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống — Ngày thứ hai 3 mars 1924 :

Nước lên 31 phân vào hồi 2 h 34 buổi sáng ;

Nước xuống 8 phân vào hồi 2 h 26 buổi chiều.

Ngày thứ ba 4 mars 1924 :

Nước lên 31 phân vào hồi 3 h 25 buổi sáng ;

Nước xuống 9 phân vào hồi 3 h 43 buổi chiều.

Ngày thứ tư 5 mars 1924 :

Nước lên 30 phân vào hồi 4 h 14 buổi sáng ;

Nước xuống 10 phân vào hồi 4 h 54 buổi chiều.

Tàu dâm. — Độ 15 hôm nay, các báo Hương-cảng có đăng rằng một chiếc tàu khách *Chongva* ở Hương-cảng chạy sang Haiphong, mắc cạn ở cù bè Hải-nam ; nay lại có tin rằng chiếc tàu ấy càng ngày càng mắc cạn thêm và người ta cũng đành không thể vớt lên được nữa.

Cháy. — Hồi 11 giờ tối thứ sáu, ở xóm nhà tranh thuộc địa-phận làng Hàng kinh phát hỏa tại nhà M. Ng-Tường làm thư-ký công-ti Bạch thái-Bưởi. Vì lẽ gì mà cháy thì chưa rõ, thiệt hại độ mươi đồng, không can gì đến người, vật.

Cái nạn ô-tô. Chiều chủ-nhật vào hồi 4 giờ rưỡi, một chiếc xe ô-tô do một người Tây cầm lái lấy, đi đến ngang nhà Cercle Sportif Haiphonnais thì vào một chiếc xe cao-su và một chiếc xe gỗ. Chiếc xe gỗ gãy tan tàng mảnh, còn chiếc xe cao-su cũng hư hại ít nhiều, phải hai người kéo xe bị trọng thương. Vì ô-tô đâm vào hai chiếc xe tay mạnh quá, nên cũng liệt máy, sau phải đem về để chữa.

Lối tại bên nào chưa tỏ, nhưng ngay bấy giờ có quan cai-trị Ngoại-châu và mấy người cảnh-sát Tây lại làm biên-bản cẩn thận, rồi cho đưa hai người bị thương lên nhà thương chữa thuốc.

Đánh nhau. — Tên Bùi-văn-Tuệ, đi ở, vì sự bất bình thế nào không rõ, đánh tên Ng-thị-Hai ở số nhà 2 phố Fau-Tcheou bị thương. Hiện tên Tuệ đã phải bắt giam để giải ra tòa.

Ăn cắp tiền. Tên Lê-văn-Thịnh 18 tuổi, vô nghề nghiệp, nhà ở Hà-lý, ăn cắp 3 đồng của tên cu-li xe Vũ-v-Công, nên phải tống giam để trị tội.

Mất khăn áo. — Người bồi tên là Ngô-bá-Khán, nhà ở phố Bordeaux, có đơn trình mất trộm một cái khăn lượt và một cái áo vàng đáng giá 6 $ 60.

SƠN-TÂY

Bạn nỡ chết người. Tên Đặng-văn-Duyên, người làng Yên thịnh, cách tỉnh độ 6 kilomètres, hồi 7 giờ sáng hôm 29 février, quét nhà rồi đổ rác xuống một cái hố ở gần đấy, lấy lửa đốt cho sạch, không ngờ có một viên trái phá vùi ở cát tự bao giờ, khi lửa cháy đến nơi thì nổ « đùng » một tiếng thật to. Thương hại cho tên Duyên bị mất một cánh tay, còn mình thì bị thương nhiều chỗ, chết ngay tắp tức.

Xác trôi. Hồi 3 giờ chiều hôm 29 février ở bến Sơn-tây có vớt được một cái xác người con trai chừng 16 tuổi, mặc áo nâu quần trắng, ngâm nước vào khoảng 10 hôm nay. Sở Cảm phái người ra khám xét thì không thấy vết thương gì mà cũng không thể biết được cầu cớ, vậy để cho đem ký táng ở nghĩa-địa bội Tập-thiện.

PHÚ-THỌ

Ô-tô xuống ruộng. Hôm 29 vừa rồi, hồi 9 giờ, có một chiếc ô-tô ở Tuyên-quang về qua Phú-thọ, ở trong xe có hai người tài-xế ngồi, đi đến phố thứ sáu, đường Bờ-sông thì xe đâm nhào xuống ruộng, hai người tài-xế cùng bị thương, một người xe đè lên ngực, máu chảy lênh láng, còn một người thì bị thương ở tay. Người ta không rõ hai người vào nhà thương, một người nhẹ thì đã khỏi, còn người nặng thì đã phải đem về Hanoi.

Người ta nói rằng hai người tài-xế đó vừa uống rượu ở hàng com ra, say quá quên cả đường!

Bắt được đồ của kẻ trộm. Đêm hôm thứ sáu, một bọn lính khố xanh đi tuần trong thành-phố gặp một bọn kẻ trộm đương vác hòm phá chạy. Bọn lính đuổi theo đến gần ông Ngọc-tháp thì quân trộm bỏ cả đồ mà chạy lấy người. Vì đêm hôm ấy trời tối như mực, nên không bắt được đứa nào.

VĨNH-YÊN

Thưởng-hàm *(tiếp theo).* Được thưởng-hàm về dịp tết :

Thăng tùng cửu-phẩm văn-giai : MM. Lê-văn-Nậu, phó-tổng cựu tổng Đông-mai, huyện Lập-thạch ; Ng-ngọc-Ly, phó-tổng tổng Đông-mai, huyện Lập-thạch ; Phạm-văn-Quyện, lý-trưởng xã Liên-bối, huyện Tam-dương ; Nguyễn-văn-Lé, lý-trưởng xã Liên-nha, huyện Tam-dương ; Bằng-văn-Đạo, lý-trưởng xã Thanh-lang, huyện Bình-xuyên ; Nguyễn-văn-Trung, lý-trưởng xã Gia-du, huyện Bình-xuyên ; Ng-văn-Vi, lý-trưởng xã Quan-nội, huyện Tam-dương. Đỗ-văn-Cầm, lý-trưởng xã Điền-tru, huyện Tam-dương ; Ngô-văn-Hiếu, lý-trưởng xã Quất-lưu, huyện Bình-xuyên ; Đỗ-văn-Thân lý-trưởng xã Bò-tinh, huyện Lập-thạch ; Trần-văn-Ninh, lý-trưởng xã Đại-lương huyện Lập-thạch ; Nguyễn-văn-Toan, lý-trưởng xã Đông-đạo, huyện Tam-dương.

Thăng tùng cửu-phẩm bá-hộ : MM. Hoàng-văn-Bái, làm vườn ở Vĩnh-yên, quán xã Cổ-nhuế, tỉnh Hà-đông ; Phạm-văn-Cân, phó-tổng cựu tổng Đông-lỗ, huyện Yên-lạc ; Nguyễn-chi-Thanh, phó-lý xã Hương-canh, huyện Bình-xuyên ; Lê-văn-Thi, phó-

(Xem trang thứ tư).

SAN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 3 mars 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
LIỆT-PHỤ TUYẾT OAN
(Hát chèo)
Tích thứ hai
NGŨ LƯƠNG CÔNG-CHÚA
(Trẻ-con diễu)

Tối thứ ba 4 mars 1924
VĂN NGUYỆT TIÊN DUYÊN

Khen ai đặt để trò cười,
Nào ai thác đó nọ người đi đâu.
Phận ai được hưởng sang giàu.
Duyên ai mới biết chẳng cầu mà nên.

Tối thứ tư 5 mars 1924
NHỊ PHU

Hai vai gánh một chữ tình.
Biết duyên mình biết phận mình dở dang.
Đưa ai áo đỏ khăn chàm.
Khóc ai còn sợ bẽ bàng với ai.

Bột ăn PHOSPHATINE FALIÈRES danh tiếng lâu nay, bán gợi đựng trong hộp thiết hàng chỉ khít kinh lắm.
Có mua nhiều cho được bột PHOSPHATINE FALIÈRES dùng bổ tinh thần, ích cho con nít mất sữa, người lớn đau huyết, ông già bà già hết nhược, cũng là kẻ có đau ốm mới mạnh.
Có trữ bán cùng hết — Tại phố thị ở Paris, số 6, đường La Tai Sette.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, hàng trẻ-con cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!
Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày nắng ? tháng nắm, nên-hiệp Khải-định thứ ba, thì Hội-đồng phòng lời chân phát rằng :
Chiếu mọi đơi được phòng của MONTÈS quí ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để tăng ngọn đứng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phẩm thị giới cho qui được phòng chế-tạo để ích thanh-giá.
Khâm thử.

內閣奉 依 欽 定 三 年 五 月 初 七 日 用 寶 欽 此 欽 遵 施 行 欽 此

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Dã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư báo này.

So 74

BÌNH SƠN LÁNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ như ngọc phun châu, khắp các quan trong Lục Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, kẻ công-tử nào dám bảo-bào xác-tào thì được phép đề-tử. Sau vì một sự lén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Phò-huệ hòa-thượng nói :

— Hai chàng nói năng ngông cuồng quá lắm, tiểu-tăng đưa vào bái-kiến tướng-công, tướng-công là người đại lượng, còn có thể tha thứ được. Chỉ sợ khi vào bái-kiến tiểu-thư, tiểu-thư vốn tính nóng-nảy, thấy hai chàng nói-năng ngông cuồng, tất lại có sự lôi-thôi vậy.

Sơn-hiền-nhân nói :

— Đã có tôi đây, không ngại chi việc ấy !

Nói xong ngồi chơi một lúc. *Sơn-hiền-nhân* định về bàn trước với *Sơn* tiểu-thư, mới sao lấy hai bài thơ ấy, rồi đứng dậy cáo-từ lui ra. Bấy giờ nàng *Sơn-đại* chỉ vì mơ-tưởng chàng thư-sinh ở dưới lầu mà âu-sầu thanh bệnh, nhưng sợ cha mẹ lo phiền mới gắng gượng trở dậy mà thưa rằng :

— Bệnh con đã khỏi cả rồi !

Kỳ thực thì trong lòng nàng vẫn âu-sầu buồn-bã, ruột tằm bối-rối, trăm mối tơ vò. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* ở trong phòng đang tìm lời để khuyên-giải nàng, bỗng thấy *Sơn-hiền-nhân* bước vào mà hỏi :

— *Sơn-đại* con ơi ! Hôm nay con nghe trong mình có được khoan-khoái không ?

Nàng *Sơn-đại* đáp rằng :

— Con đã hơi được khoan-khoái.

Sơn-hiền-nhân nói :

— Nếu con đã được khoan-khoái thì ta có một việc này rất lạ ! muốn thương-lượng cùng con.

Nàng *Sơn-đại* nói :

Có việc chi lạ ! xin thân-phụ cứ nói cho nghe.

Sơn-hiền-nhân nói :

— Vừa rồi ta đạo bước ra chơi chùa *Tiếp-dẫn am*. *Phò-huệ* hòa-thượng thuật chuyện cho ta biết rằng có hai chàng thư-sinh muốn đến để có hai chàng thư-sinh muốn đến để thì tài cùng con. Hai chàng nói năng, rất là ngông-cuồng !

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Cớ sao lại không thấy đến ?

Sơn-hiền-nhân nói :

— Hai chàng nghe nói con bị bệnh, tất không ra tiếp-kiến ai, bởi vậy lại bỏ về. Khi sắp trở ra về, có để hai bài thơ ở trên tường, lời lẽ rất ngông-cuồng, ta đã sao về đây, để cho con xem.

Nàng *Sơn-đại* cầm lấy, cùng nàng *Lãnh-giang-tuyết* cùng xem. Xem xong một lượt, hai nàng ngẫng mặt nhìn nhau. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói !

— Hai chàng này thơ dẫu đáng khen, nhưng giọng văn rất kiêu-ngạo, sao lại có người ngông-cuồng đến thế này !

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Phàm người có tài, thường hay kiêu-ngạo, chẳng lạ chi điều ấy ! Đợi khi hai chàng đến đây, nếu quả là tay chân-tài thực-học thì tôi cùng tiểu-thư, ta sẽ dựng cờ nổi trống, ganh đua trong cuộc văn-chiến này cũng vị-tất đã đến nỗi thua ai vậy.

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Nếu hai ta công-nhiên ra tiếp kiến để thì tài với hai chàng thì thua chẳng nói làm chi, dẫu thắng được hai chàng, hai chàng cũng chẳng lấy chi làm nhục.

Sơn-hiền-nhân cười mà rằng :

— Ta xem hai chàng thư-sinh này tài cao học rộng, hai người chớ nên coi thường. Nếu ra thì tài với hai chàng, g.ữ sao cho khỏi lỗi danh dự của ta là dủ, đừng mong làm nhục người ta vội !

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói :

— Những hạng ngông-cuồng như thế, nếu không làm cho chúng một phen bị nhục, khiến chúng phải tâm-phục thì sau này chúng ngồi đâu, không khỏi lại đỏ giọng khoe-khoang. Nhưng trừ phi công-nhiên thì tài với chúng, quyết chẳng còn phương-pháp chi nữa !

Nàng *Sơn-đại* cười mà bẩm với *Sơn-hiền-nhân* rằng :

Con có một cách, dẫu thua chúng không đến nỗi tổn danh-dự, mà thắng được chúng thì chúng bị một phen si-nhục vô cùng !

Sơn-hiền-nhân hỏi :

— Con nghĩ được cách chi ?

Nàng *Sơn-đại* nói :

— Đợi khi hai chàng đến đây, ta cứ nói là nếu hai người cùng họp một chỗ thì e có cái tệ người nọ làm thay cho người kia, vậy chia hai người ra hai nơi, mỗi người ngồi một phía vườn hoa, rồi con cùng chị *Lãnh-giang-tuyết* cải-dạng làm hai đứa thanh-y nữ-tử, cứ nói là tiểu-thư khi trước bị những kẻ vô-tài đến quấy-nhiễu, uổng phí thời-giờ, ngày nay mới yếu khỏi, chưa muốn chịu phiền, cho nên sai một người nữ-tỳ ra khảo trước. Nếu quả có chân tài, áp-đảo được đứa nữ-tỳ nầy, bấy giờ sẽ xin mời đến *Ngọc-xích-lâu* để tiếp kiến. Nhược bằng vô-tài, không địch nổi đứa nữ tỳ thì nên mau mau trở về, kẻo mà bị nhục. Như thế thì ta thắng được chúng, thiên-hạ tất bảo là chúng không địch nổi một đứa nữ-tỳ, nhục cho chúng bỏ đi đường nào ; mà giả-sử ta có thua chúng nữa thì đã cho một đứa nữ-tỳ, cũng không đến nỗi tổn danh-dự.

Sơn-hiền-nhân nghe nói, mừng-rỡ mà rằng :

— Cách ấy rất diệu !

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* cũng mừng-rỡ mà rằng :

— Mưu-kế của tiểu-thư, thật không còn sót tý gì. Hai bác ngông-cuồng kia, hiểu làm sao được !

Bàn định đâu đấy rồi, *Sơn-hiền-nhân* lại sai người ra bảo *Phò-huệ* hòa-thượng rằng :

— Nếu hai chàng thư-sinh đề thơ ấy đến thì nên tức-khắc đưa vào yết-kiến tướng-công.

Lại nói chuyện *Yến-bạch-hạm* và *Bình-như-hành* khi cáo-từ *Phò-huệ* hòa-thượng mà quay ra, hai người vừa đi vừa thương-lượng cùng nhau.

Yến-bạch-hạm nói :

— Chúng ta tới đây, dẫu rằng thi tài, nhưng thực là việc cầu hôn, cớ sao ta lại quên không nhờ điều ấy. Nay ta để hai bài thơ có giọng khinh-bạc, rồi thế nào cũng đến tai *Sơn* tướng-công và *Sơn* tiểu-thư. Thấy vậy ai chẳng nổi giận. Dẫu rằng lượng cả bao dung, không thèm chấp ta, nhưng cái mối lương-duyên kia, quyết chẳng còn mong chi nữa !

Bình-như-hành nói :

— Dẫu sao thơ đã làm rồi, bỏi-hận vô-ích ! Hướng chi sự nhân-duyên là bởi tự trời, nài-ép cũng chẳng được. Hoặc-giả tâm-lý người tài nữ, khác với người đời, nghe những câu : « *Đài gương soi đến dấu bèo cho chăng* » vẫn có ý khinh-bỉ, nay thấy hai ta là người có khí khái, nhiều khi lòng riêng lại riêng những kính-yêu. Can chi mà sầu ! Ta hãy trở về uống một bữa rượu cho thật say, để dưỡng uy sức-nhuệ, trọng mấy hôm nữa, sẽ cùng nàng đua trí gánh tài.

Yến-bạch-hạm cười mà bảo rằng :

— Đại-huynh nói rất có lý !

Hai chàng hớn-hở vui-cười, cùng nhau trở về. Cách mấy hôm sau, thuở lòng lúc nào cũng bần-khoăn nghĩ đến. Một hôm, nhân chiều trời êm-ái, hai chàng lại thẳng bước đi ra ngoài thành, tìm vào lối chùa *Tiếp-dẫn-am* khi trước.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

lý cựu xã Hữu-phúc, huyện Lập-thạch ; Nghiêm-văn-Chương, điền-chủ xã Vĩnh-mộ đông-thôn, huyện Yên-lạc ; Lê-văn-Ức, điền-chủ, xã Bích-đài, phủ Vĩnh-tường ; Trần-trang-Nhu, phó-lý cựu xã Ngọc-canh, huyện Bình-xuyên ; Lê-văn-Cương, phố-trưởng cựu phố Vĩnh-thanh, quản xã Kiêu-kỵ, (Bắc-ninh).

Thăng chánh cửu-phẩm đội trưởng : M. Dương-văn-Nhật, đội-trạm ở Vĩnh-yên.

TUYÊN-QUANG

Thưởng-hàm. — Được thưởng-hàm về dịp tết :

Tăng tùng cửu-phẩm văn-giai : MM. Hoàng-đình-Vân, chánh-tổng tổng Cam-nhân, phủ Yên-bình ; Đinh-văn-Canh, phó tổng tổng Cam-nhân, phủ Yên-bình ; Lê-văn-Hòa, chánh-tổng tổng Hưng-gi, châu Hàm-yên ; Trần-văn-Thi, lý-trưởng xã Văn-lâm, huyện Yên-sơn ; Tạ-văn-Hương, lý-lý-trưởng xã Chân-sơn, huyện Yên-sơn ; Hà-văn-Minh, lý-trưởng xã Xuân-huy, huyện Yên-sơn ; Hà-văn-Lộc, lý-trưởng xã Tùng-hiên, châu Triêm-hóa ; Hà-văn-Bang, lý-trưởng xã Phương-chu, châu Triêm-hóa ; Trương-văn-Lu, lý-trưởng xã An-lang, châu Triêm-hóa ; Ma-văn-Đoan, lý-trưởng xã Trung-khánh, châu Triêm-hóa ; Nguyễn-xuân-Thanh, thầu-khoán và làm đồn-điền, quản xã Tinh-luc, huyện Yên-sơn ; Lương-văn-Chính, quản xã Sơn-tô, huyện Yên-sơn.

VIỆC KINH-ĐÔ

Ngày lễ tế Giao. — Ngày lễ tế Giao đã bói được và đã định đến ngày 19 tháng hai ta, tức là ngày 23 tháng Mars năm 1924, sẽ cung-hành lễ lễ. Hiện nay các bộ viện và công sở đã lo chỉnh đốn và bài-trí sự lễ ngự và các phẩm vật thuộc về lễ ấy. Còn như nhà quan cư và đàng sá cũng đã tu bổ và kiến trúc dâu đó tiêm tất cả. Lễ tế Giao của ta rày đến ba năm mới có một lần, mà lễ ấy điển lại một ngày chủ tối cổ ở đời xưa cách này có mấy nghìn năm rồi, bao nhiêu y-quan lễ nhạc cùng phẩm vật nghi chú của lễ ấy mỗi sự đều có nghĩa lý ca.

Vậy các nhà khảo cổ ở khắp tam kỳ nên tu chỉnh thành trang đến Kinh-đô để xem ngày Đại lễ ấy, lí khi được thấy, nhân dịp ngày xuân nay chẳng là một khi tìm tành mắt mẻ, rất hiệp với ngày giờ của kẻ đi du lịch, tưởng cũng một mạnh rất may-mắn lắm vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-NGÃI

Bầu cử nghị-viện. — Nhân ông tư-vấn nghị-viện Phạm-Liêu từ thế, ngày 18 février này, quan tỉnh có sức các dân xã ngư ta đến để bầu ông khác thay chân, có hai ông ứng cử ông Trương-quang-Luyện, thương-hàng ăn-sinh, thường thu Tân-hàng-kim-tiền và nội hàng ngân-bội-tinh, ở Mỹ-khê và ông Nguyễn-tạo cử-nhân ở Tiêu-phổ.

Lúc hồ phiếu bàn xong, ông Luyện được hơn hai trăm phiếu được trúng cử.

Cờ bạc giết người. — Ở làng Phú-nhân thuộc phủ Tư-nghĩa, có nhà mụ kia chứa cờ bạc, thường đêm con bạc lui tới xúm-xít gây sòng tập-nập cả nhà. Tối mồng 5 tết, một lại hơn chín mười người đến đánh bời, có chàng kia tác ngoại 30 ở làng gần đấy, tới chợi tính có thấy đánh, sẵn có vài hào bạc với 1 quan 5 tiền, thấy họ đánh đông cũng chui vào kê đánh chơi bời, không ngờ vận đỏ bài tới đến khuya chàng được hơn 15 đồng ; chàng đấy túi và thấy đêm đã quá khuya, ở lâu sợ vợ con ở nhà mong, bèn đứng dậy xin thôi để về ; lũ thua nóng mũi, cố cầm lại đánh nữa, nhưng chàng quyết chối từ, lũ nó tức mình phăn đã bị thua lại biết chàng có 3, 4 hào mà được quá nhiều, muốn đánh lại mong gỡ cũng không được, nên chi trước còn sinh sự cãi lẫy với chàng, rồi sau hùa nhau đánh chàng cướp dựt lại cả, chàng kháng cự sao nổi 4, 5 người, bị chúng cướp sạch lại bị chúng đánh vào ngực một cây đèn rất nặng, phải hộc máu ra lênh-láng, chàng ngất ngư tê xiêu ; chúng lỡ tay thấy thế nguy, bèn vực chàng ra ngoài dương, sợ chết trong nhà phải tội, đưa ra đến nhà quán cách đấy một khoảng xa xa, chúng thuê lão quán mười đồng ho hấp và cứu lại, nhưng vì thương nặng quá càng ho máu ra càng nhiều, vật vã vậy cả đêm-xáy, đến đã, một c ập coi đo rồi chàng tắt hơi. Chúng sợ lại thuê lão quán bảo giấu sự này đi và đổi áo ngoài bị vấy máu bỏ đi, chùi rửa máy mặt cho sạch sẽ, làm cho mất tang tích, rồi khiêng thây bỏ cạnh bến đò gần đó, bỏ xong tản lạc mất. Sáng ngày, bộ-hành lại thấy thế bỏ hoảng lên, làng xóm hay được đến xem và bẩm lên quan phái về khám thì thấy nơi ngực bị vết thương bầm tím mà thôi, quan sức thân nhân người chết lo chôn cất, con nguyên do chết tại đâu thì sẽ đo xét. Hay đâu vài Lôm sau có thầy chánh-tổng Nghĩa-hà, có việc cỡi ngựa đi ngang qua làng Phu-nhân khi cho ngựa qua đò để về, bất đồ con ngựa bỗi giây cương chạy thẳng một mạch vào nhà quán gần đó, thầy chạnh chạy theo bắt ngựa lại, khi vào nhà thì thấy chỗ cỏi có máu, thầy phát nghi bèn kêu lão quán hỏi, thì nó nói là máu heo mới làm thịt, thấy không tin, vì nhà nghèo không lẽ làm heo chi, ngó quanh lên mái nhà lại thấy có cái áo và một cuốn dề vấn tinh những máu, lại càng có ý nghi, bèn nạt hỏi lão quán, nó sợ, lần lượt khai ra cả tự sự, thầy chánh lập tức bẩm quan, sức bắt cả lũ có bạc non 9, 10 người và cả nhà mụ chứa, hiện nay còn đương tra vấn.

Ghê thay ! cờ bạc giết người, kẻ có mau mau chơi cũng nên coi đó làm gương cảnh-tỉnh.

ĐỒ KIM-HOÀN

BIJOUX GOLDTUBÉ

Dung rọi lại bán lại 1 fr. một gam

1 fr.75

Các thứ hàng gửi là BAGUE, COLLIER (cổ), BRAS, Le chắc chắn đẹp thật, có khắc hai cái đại như hình, có thể nhờ MARIE, SOUVENIR, SOUVENIR, Xin quý-khách hàng cứ việc kêu nhiều mẫu. Hàng hai các ngài mua một cái nhiều, nếu các ngài không ưng ý, thì chuyển tàu sau bản biên về tiền lại trả.

Các nhà các khổ nhân, thì các ngài lấy mẫu miếng giấy bồi, khoét một cái lỗ vừa đầy làm mẫu lên gửi một cái mandat 0 fr. 20, đến bù tiền.

BIJOUX GOLDTUBÉ, Rayon E

211, Rue Saint-Honoré, PARIS

thì chuyển tàu vào các ngài sẽ nhận được cái hình và tuyệt tốt là có sẵn những đồ tặng

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng sợ, vì làm cho bao mồn nhỏ giống ta chúng ta : ấy là bệnh ho mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phế-tạng và làm ho gầm bét sẽ chẩn huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khí nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chớ người đã bị bệnh ho mòn này nếu là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì đỡ mất xanh, sức ngủ lại khỏe mạnh, cổ ăn uống để tiêu, khỏe mạnh là hẳn.

Chỉ dùng và lọ *Dragées Rabuteau*, thì sẽ không sợ bệnh ho mòn nữa.

Ở các hàng bào chế lo đều có bán

2050

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được !

Rượu bổ-dào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng qui-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc gợi để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-dào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền** và rất quí để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều mối

Một hoàn 0,50 ctg (nồng từ 3 đến 6 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẬT-LÉO VÀ GẦN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trữ tại 6, Rue du Pont-de-Nefle, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LÀM

Chúng có bán tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi, và các hiệu bào chế khác.

CÓ HẠNG THỨ NHẤT

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACNOD Frères & Cie LYON

2044

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

醸補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **J. BLANC** *(người nổi-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán **2$40** một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

食開生吉啡每吉醒浪喝醴軟喫補

Bán tại Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

2079 31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

KIM-CƯƠNG XIÊM

Bản-hiệu mới về một lô KIM-CƯƠNG XIÊM để làm mặt nhẫn và hoa tai, thật sáng và nhanh lắm, chẳng kém gì kim-cương Âu Châu lắm, nên đến chọn mau kẻo hết mất cơ-hội, vì thứ này cũng hiếm, khoa thường có, đem đi làm quà mấy đám cưới thì rất quí, thật là sang trọng.

Kỳ tàu này mới sang

Laine compiets et pardessus imperméable cung cấp tận bàng tơ tạo Tây-Nam rất mới. Giá bán phải chăng.

Xin hỏi : **Hiệu VAN THINH**

Soieries — 6 Rue des Cer[illegible] — Hanoi

MỚI SANG NHIỀU

Chạc xe — Nan hoa — Vòng bánh

Vải cá-cuống lợp mui — Cao-xu bơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS

7, *Boulevard Bobillot, Hanoi*

2050

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres poste)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đồi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

RƯỢU BẠT-HẢ **GET PIPPERMINT GET** rượu này uống đã mát mẻ và mát khan tiếng.

Nhà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Từ thứ hai mồng 3 Mars đến mồng 10 mà thôi

Bán chiêu khách

CÁC THỨ ĐỒ VẢI VÀ ĐỒ DÙNG

Nước hoa và đồ rửa mặt — Áo lót thịt — Đồng-hồ

Giấy bút sách vở — Đồ tập thể-thao — Dao kéo và đồ kim khí

Các thứ đồ dùng trong nhà — Đồ tráng men và đồ sứ

Các thứ đồ dùng về việc thuốc — Các thứ đồ điện

Đồ sưởi và vệ-sinh

GIAN BÀY ĐỒ ĂN

Bán riêng các thứ hàng mới đến kỳ tàu vừa rồi

Các ngài nên nhân dịp tiền tây cao này mà mua thì được lợi

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khéo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, Lệnh gân yếu, bệnh ghịp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai lần phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

54, phố Paul-Bert, Hanoi

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN